

ТЕАТРАЛНОТО УЧИЛИЩЕ И ДРАМАТА

Ф. КИРИЛОВЪ

На запад младежитъ, желаещи да се посветятъ на сценичното изкуство, следватъ въ специални театрални консерватории. Нима нашиятъ народъ, който безгранично обича театъра, който и въ най-затѣтеното село и паланка е постоилъ театраленъ салонъ и има мѣстна театрална труппа, трѣбва да бжде безъ театрално училище? Достатъчно е да се спомене, че въ столицата, наредъ съ тритѣ оперетни театри, отъ дълги години работятъ млади ентузиазирани хора въ различни театрални колективи, читалища, културно-просвѣтни д-ва и кооперативни групи. Това несъмнено говори за голѣмата любовъ на тия младежи къмъ театралното изкуство.

Какво, обаче, се прави за тия млади хора? Отговорътъ единъ и категориченъ — нищо!

Макаръ че мнозина отъ тѣхъ сж способни и талантиливи, тѣ, повлияни отъ артисти съ затвърдени имена, усвояватъ шаблонния начинъ на игра и въ най-добрия случай се задържатъ на сцената като обикновени артистични сили. А знайно е, че кадритѣ решаватъ всичко. Трѣбва ли да се остави слѣпиятъ случай да ги изведе къмъ добро или зло? Злото трѣбва да се премахне точно отъ тамъ, кждето се таи.

Шаблонътъ и ограничеността въ младитѣ възторжени театрални дейци биха могли да бждатъ своевременно премахнати, ако има кой да ги освободи, да ги напъти правилно, за да разгърнатъ напълно творческитѣ си възможности. А това става чрезъ системна работа върху вътрешнитѣ и външни сценични срѣдства на актьора.

Само чрезъ една продължителна школовка тѣзи, въ които има искра за сценично творчество, ще успѣятъ да осъзнаятъ и осмислятъ играта си. Така погледнато, театралното училище се явява като една крайна необходимостъ. Чрезъ работа въ театралното училище, индивидуалнитѣ възможности на студийцитѣ ще се оформятъ хармонично и всестранно. Непрекжнатиотъ трудъ на актьора въ работа надъ неговата сценична техника, искрено вживяне на сцената и чувството на ритъмъ — ето кое го прави голѣмъ. А едно отъ условията за това е работата въ театралното училище. „Колкото по-голѣмъ е актьорътъ, — казва Станиславски въ книгата си „Моя жизнь в искусстве“, — толкова повече той работи и се интересува отъ техниката на своето изкуство. Нека изключителнитѣ таланти да почувствуватъ и да сътворятъ ролитѣ си отведнажъ. За тѣхъ закони не се пишатъ, тѣ сами сж, които пишатъ закони“.

Ето защо у насъ, по подобие на музикалната и художествена академии, трѣбва да се уреди на първо време и едно театрално училище, кждето да бждатъ събрани младежитѣ, които следъ свършване на училището ще освежатъ театъра ни.

Ако така се постъпи, младитѣ кадри и театралното дѣло у насъ ще бждатъ поставени на здрава художествена основа. Сжщо така ще бжде дадена възможностъ на драматичнитѣ ни писатели, като присѣтствуватъ на теоретичнитѣ и практични лекции въ театралното училище, да усвоятъ принципитѣ, които лежатъ въ основата на театъра.

Бѣше време, когато се мислѣше, че достоинства на една драма започватъ и се свършватъ само съ нейната литературна зрѣлостъ. Отъ тукъ и задачитѣ на драматичнитѣ писатели въ миналото:

грижа единствено за стила. Въ резултатъ имаме хубаво написани пиеси, които не сж напълно драматични произведения. Хубавиятъ диалогъ не е още действие; външно нахвърленитѣ наброски за характера на действащото лице не го правятъ живо, нито пъкъ различията въ мненията и тезитѣ, които застѣпватъ участващитѣ въ една пиеса, създаватъ драматиченъ конфликтъ.

Необходима е театрална сценична техника. Тия два елемента би трѣбвало да бждатъ здраво спонени, за да има истинско драматично произведение.

Стигна се до констатацията, че не трѣбва да се върви само по пътя за постигане на литературно художествени качества. Драмата не може безъ сцената. Отъ тукъ и взаимодействието имъ. Така погледнато, активното сътрудничество между авторъ и театрални специалисти се явява като една необходимостъ за изграждането на драмата. Достатъчно е да се спомене за творческия пътъ на Шекспиръ, Молиеръ и Островски, които създадоха истински образи на драматични произведения. Българскиятъ драматиченъ писател трѣбва да запълни тази празнота. Той трѣбва да бжде привлеченъ въ театралното училище, като непосредственъ наблюдател на лабораторната сценична работа, отъ кждето ще се добере до познания и истини, до които самъ би стигналъ само следъ дългогодишенъ трудъ. Въ театралното училище, той ще види какъ една пиеса се раздробява, било чрезъ анализъ за разкриване отношенията между героитѣ, било за разглеждане по подробно обстановката при която действуватъ тия герои, било за търсене на психологичната правда въ тѣхнитѣ отношения и действия, било пъкъ за разкриване на външното или вътрешно (скрито) действие.

Това въ единъ професионаленъ театъръ не би могло да стане. Тамъ системата на работа е съвсемъ друга.

Театралното училище е единственото мѣсто, кждето българскиятъ драматиченъ писател би могълъ да се поучи.

Така най-сетне на българския народъ ще бждатъ представяни пиеси, вѣрно отразяващи неговия животъ, близки до неговитѣ скърби и радости.

Въ това отношение можемъ да се поучимъ отъ примѣра на великия театраленъ художникъ и педагогъ — К. Станиславски!

Получихме брой 2 на новия в-къ „Напредъкъ“ въ 6 стр., органъ на Търговищкото народно читалище „Напредъкъ“. Редактори: д-ръ Н. Куюмджиевъ и Петъръ Стжповъ. Съдържа интересенъ материалъ отъ Ал. М. Герасковъ, Ант. Христовъ, Петъръ Стжповъ, Т. Бѣлчевъ, Фаропазачъ Св., д-ръ Иванъ Ченчевъ. Дим. Митревъ и др.

Абонаментъ 10 лева за 10 броя. Изплаща се въ чисти марки. Адресъ: в-къ „Напредъкъ“, Търговище. Препорѣчваме го на нашитѣ читатели.

Излѣзе отъ печатъ „Литературенъ календаръ“ съ лика на вдъхновения поетъ и голѣмъ гражданинъ на земята ни — *Гео Милевъ*. Календарътъ е стененъ — табло, много интересно подреденъ и трѣбва да краси занимателната стая на всѣки интелектуалецъ. Цвѣтенъ печатъ. Цена 8 лева. Достоява: Г. Ивановъ, печатница Ив. Кареевъ & Синъ, Търговище.